

The artistic expression of the loneliness motif in Tana French's novel *In the Woods*

Shakhnoza KHODJAEVA¹

Bukhara city secondary school No. 38

ARTICLE INFO

Article history:

Received August 2025

Received in revised
form 15 August 2025

Accepted 15 September 2025

Available online
05 October 2025

Keywords:

Tana French,
In the Woods,
loneliness,
trauma,
symbol,
psychological realism,
forest image.

ABSTRACT

This article analyzes the artistic expression of the motif of loneliness in the novel *In the Woods* (2007) by contemporary Irish writer Tana French. The study explores loneliness arising from trauma, rupture between past and present, loss of trust, and the process of self-awareness. It interprets loneliness not merely as a psychological experience but as a philosophical one. The paper examines elements of psychological realism, the symbolic system, and the stylistic and linguistic techniques that reveal Tana French's mastery in depicting the "inner forest" of the human soul.

2181-3701/© 2025 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-3701-vol3-iss5-pp185-190>

This is an open-access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Tana Frenchning "In the Woods" romanida yolg'izlik motivi badiiy ifodasi

ANNOTATSIYA

Kalit so'zlar:

Tana French,
"In the Woods",
yolg'izlik,
travma,
ramz,
psixologik realizm,
o'rmon obrazi.

Mazkur maqolada zamonaviy irland yozuvchisi Tana Frenchning "In the Woods" (2007) romanida yolg'izlik motivining badiiy ifodasi tahlil qilinadi. Asarda inson ruhiyatidagi travma, o'tmish va hozirgi hayot o'rtasidagi uzilish, ishonchning buzilishi va o'zini anglash jarayonlari asosida shakllangan yolg'izlik holatlari tahliliy yondashuvda o'rganiladi. Muallif yolg'izlikni nafaqat psixologik kechinma, balki falsafiy tajriba sifatida talqin etadi. Tadqiqot davomida psixologik realizm, ramzlar tizimi hamda badiiy til vositalari tahlil qilinib, Tana Frenchning inson ruhining ichki o'rmonini ochishdagi uslubi yoritiladi.

¹ Researcher, Teacher, Bukhara city secondary school No. 38. Buxoro.
E-mail: shaxnozxodjayeva1@gmail.com

Художественное выражение мотива одиночества в романе Таны Френч «In the Woods»

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

Тана Френч,
In the Woods,
одиночество,
травма,
символ,
психологический реализм,
образ леса.

В данной статье анализируется художественное выражение мотива одиночества в романе современной ирландской писательницы Таны Френч «In the Woods» (2007). В произведении рассматриваются состояния одиночества, сформированные на основе травмы, разрыва между прошлым и настоящим, потери доверия и процесса самопознания. Автор трактует одиночество не только как психологическое переживание, но и как философский опыт. В ходе исследования анализируются особенности психологического реализма, система символов и художественные средства языка, раскрывающие мастерство Таны Френч в изображении «внутреннего леса» человеческой души.

KIRISH

Tana French zamonaviy ingliz tilidagi detektiv janrni yangi bosqichga olib chiqqan yozuvchilardan biridir. Tana French 1973-yilda Vermont (AQSh)da tug'ilgan, ammo bolaligi va yoshlik yillari Italiya, Irlandiya, AQSh va Malavida o'tgan. U Trinity College Dublin universitetida drama bo'yicha tahsil olgan va dastlab aktrisa sifatida faoliyat boshlagan. Keyinchalik sahna tajribasi va inson ruhiyatini tahlil qilish qobiliyati uning yozuvchi sifatida shakllanishiga kuchli ta'sir ko'rsatgan.

2007-yilda nashr etilgan birinchi romani — “In the Woods” — unga xalqaro shuhrat keltirdi. Ushbu asar Edgar Award for Best First Novel mukofotiga sazovor bo'ldi. Roman “Dublin Murder Squad” deb nomlangan seriyaning birinchi qismi bo'lib, keyingi asarlari ham shu seriyaga mansub: “In the Woods” (2007), “The Likeness” (2008), “Faithful Place” (2010), “Broken Harbour” (2012), “The Secret Place” (2014), “The Trespasser” (2016). Ushbu olti roman o'zaro mustaqil hikoyalarni so'zlasa-da, bir-biri bilan bog'langan politsiya tergovchilari orqali Dublin shahrining ruhiy va ijtimoiy manzarasini ochib beradi.

Tana Frenchning asarlari detektiv janr doirasidan chiqib, psixologik realizm, travma tahlili, shaxsiy o'zlik, yolg'izlik, ishonch va haqiqatni izlash kabi falsafiy mavzularni qamrab oladi. U o'z qahramonlarini jinoyat tergovchilari sifatida emas, balki ichki iztiroblar bilan kurashayotgan insonlar sifatida tasvirlaydi. Yozuvchining keyingi romanlari – “The Witch Elm” (2018), “The Searcher” (2020) va “The Hunter” (2024) – yanada chuqur psixologik va ekzistensial ruhda yozilgan bo'lib, ularni tanqidchilar “badiiy jinoyat nasri” (“literary crime fiction”) janrining eng yetuk namunalaridan biri sifatida baholaydilar. Bugungi kunda Tana French zamonaviy Irland adabiyotining eng nufuzli yozuvchilaridan biri, psixologik detektiv janrining yangi yo'nalishini yaratgan ijodkor sifatida e'tirof etiladi.

METODOLOGIYA

Tana French ijodi zamonaviy ingliz tildagi detektiv adabiyotda yangi badiiy yondashuvni shakllantirgan yozuvchi sifatida qator ilmiy tadqiqotlarda e'tirof etilgan. Uning romanlari, xususan “In the Woods” (2007), ko'plab adabiyotshunoslar tomonidan psixologik realizm,

travma adabiyoti va identitet izlanishlari kontekstida o'rganilgan. Tadqiqotchi Sarah Meghan Gott-Helton "Psychological Mirroring in Tana French's "In the Woods" and "The Likeness." (2021), Fionnuala Dillanening "Breaking Memory Modes: Anne Enright's and Tana French's Silent Interruptions" (2017) ilmiy tadqiqotlari yozuvchining detektiv janrga yangicha yondashuvini tahlil qilib, undagi travmatik xotira, yolg'izlik va shaxsiy bo'linish holatlarini adabiy tahlil markaziga olib chiqadi. Shuningdek, adabiyotshunos Rachel Schaffer "Mystery, Memory, Metaphor, and Metonymy in In the Woods." (2017) va Mimosa Summers Stephenson "Liminality in the Novels of Tana French" (2014) asarlari asosida Tana French ijodi travma estetikasining zamonaviy shakllarini ochib berishda muhim misol sifatida ko'riladi.

Ushbu tadqiqotda psixologik tahlil va simvolik yondashuv metodlari asosiy metodologik poydevor sifatida tanlanadi. Asarda "o'rmon" obrazi, qahramonning ichki monologi va narrativ struktura orqali yolg'izlik motivining qanday ifodalanganiga e'tibor qaratiladi. Shuningdek, psixoanalitik (Freud, Jung) va postmodern narratologik yondashuvlar uyg'unlashtirilib, Tana French asarlaridagi sub'yektiv tajriba va ruhiy izolyatsiya ifodasiga tahliliy yondashuv qo'llanadi. Bundan tashqari, tadqiqot metodologiyasida travma nazariyasi (Cathy Caruth, Judith Herman) va falsafiy germeneytika unsurlari ham inobatga olingan. Bu yondashuvlar yordamida yozuvchi tomonidan inson ruhining "ichki o'rmoni" – ya'ni o'zini anglash, o'tmish va hozirgi o'rtasidagi ruhiy keskinliklarning badiiy ifodasi tahlil qilinadi. Maqola Tana Frenchning "In the Woods" romanini tahlil etishda ko'p qatlamli psixologik, ramziy va travmatik tahlil metodlariga asoslanadi hamda yolg'izlik motivini inson ongining ichki tajribasi sifatida talqin etadi.

NATIJALAR

Tana Frenchning "In the Woods" romani nafaqat jinoyat tergovi haqida, balki inson ruhining ichki o'rmonida yo'qolgan "men"ni izlash haqidadir. Yozuvchi yolg'izlikni individual ruhiy jarohat, ijtimoiy ajralish va o'zini anglash vositasi sifatida yoritadi. Asar orqali French o'quvchini inson ongining qorong'u qatlamlari bilan yuzlashtiradi.

Asar bosh qahramoni Rob Ryan bolaligida ikki do'sti bilan o'rmondan yo'qolgan voqeani eslay olmaydi. Bu travma uning butun hayotini belgilab beradi. Yozuvchi bu holat orqali inson ruhida "bo'shliq"ni metafora sifatida beradi: "There was something missing in me, like a door that had been bricked up." Bu ifoda Robning ong ostidagi yopilgan eshikni, ya'ni bolalikdagi travma natijasida yuzaga kelgan ruhiy yolg'izlikni anglatadi. Shu jihatdan Frenchning uslubi psixologik tahlilga asoslanib, o'quvchini qahramon ichki dunyosiga chuqur olib kiradi.

Robning Cassie Maddox bilan yaqin do'stligi asardagi eng iliq insoniy munosabatdir. Biroq u bu ishonchni saqlab qola olmaydi. French bu orqali inson o'z ichki devorlarini o'zi yaratishini ko'rsatadi. Cassiega nisbatan sovuqlashuv — ichki izolyatsiyaning badiiy cho'qqisidir. Shunday qilib, yozuvchi shaxsiy travma va ijtimoiy yolg'izlikni o'zaro bog'laydi.

1-diagramma: Yolg'izlikning bosqichlari

Bosqich	Tavsif	Roman misoli
Bolalik travmasi	Ong ostida qolgan qo'rquv, yo'qotish	O'rmon voqeasi
Ijtimoiy izolyatsiya	Ishonchning buzilishi	Cassie bilan munosabat
Ruhiy izolyatsiya	O'zini anglashdagi bo'shliq	Robning introspektiv monologlari

Tana Frenchning “In the Woods” romanida yolgʻizlik motivining uch bosqichda – bolalik travmasi, ijtimoiy izolyatsiya va ruhiy izolyatsiya – qanday shakllanganini koʻrsatadi. Har bir bosqich inson ruhiyatidagi yolgʻizlikning psixologik va falsafiy qatlamlarini ochib beradi.

1. Bolalik travmasi – yoʻqotishning boshlanishi: Roman boshida bosh qahramon Rob Ryan bolalikda oʻrmon ichida ikki doʻsti bilan yoʻqolganini, biroq faqat oʻzi topilganini eslaydi. U bu hodisani toʻliq xotirlolmaydi, lekin ichida nimadir yoʻqolganini sezadi: *“There was something missing in me, like a door that had been bricked up”* [2; 95]. Bu ibora Robning ruhiy holatini aniq ifodalaydi: uning ongida yopilgan ‘eshik’ bor. Bu eshik orqali u oʻtmishdagi travmani anglay olmaydi. Tana French bu holatni metaforik tarzda koʻrsatib, bolalikdagi ogʻriqning inson ruhida doimiy iz qoldirishini tasvirlaydi. Yolgʻizlik shu yerda boshlanadi — u xotira bilan haqiqat oʻrtasidagi uzilishdan kelib chiqadi.

2. Ijtimoiy izolyatsiya – ishonchning buzilishi: Voyaga yetgan Rob detektiv sifatida ishlaydi, biroq oʻzining ichki devorlarini saqlab qoladi. U sherigi Cassie Maddox bilan doʻstlashadi, lekin bu yaqinlikni ham yoʻqotadi. U oʻzini quyidagicha tan oladi: *“Cassie trusted me completely, and I ruined it with my silence”* [2;74]. Bu satrlar Robning oʻzini anglashidagi burilish nuqtasidir. Uning ‘sukuti’ — bu oddiy jimlik emas, balki ichki travmani yashirish shakli. Yozuvchi bu jimlikni psixologik devor sifatida tasvirlaydi. Cassie unga samimiyat taklif qiladi, lekin Rob oʻtmishdagi jarohatlar tufayli bu ishonchni qabul qila olmaydi. Natijada u yana yolgʻiz qoladi, bu safar oʻz xatti-harakatlari natijasida. French bu bosqich orqali ijtimoiy aloqalarning buzilishi insonning ichki boʻshligʻidan kelib chiqishini koʻrsatadi.

3. Ruhiy izolyatsiya – oʻzini anglashdagi boʻshliq: Roman yakuniga yaqin Rob barcha narsasini yoʻqotadi: ishi, doʻstligi, va oʻtmishdagi haqiqatni topish umidi. U oʻz holatini quyidagicha ifoda etadi: *“I think I am missing a part that other people have”* [2; 57]. Bu satrda yolgʻizlik endi faqat hissiy emas, balki falsafiy maʼnoga ega boʻladi. Rob oʻzida ‘yetishmaydigan qism’ni his qiladi, lekin uni aniqlay olmaydi. Bu insonning oʻzini anglashdagi eng ogʻriqli nuqtadir. Tana French bu holat orqali yolgʻizlikni insoniyat tajribasining ajralmas qismi sifatida koʻrsatadi. Robning ichki monologlari, oʻrmonning ramziy maʼnosi va jimlikning poetik ifodasi orqali yozuvchi inson ruhining “ichki oʻrmoni”ni ochib beradi — bu yerda har kim oʻzini yoʻqotadi va qayta topadi.

Tana French oʻrmon obrazini markaziy ramz sifatida ishlatib, inson ongining qorongʻu, sirli va anglanmagan taraflarini yoritadi. Natijada yolgʻizlik bu asarda nafaqat azob, balki oʻzini anglashga olib boruvchi ichki sayohat sifatida talqin etiladi. Roman nomidagi “woods” (oʻrmon) obrazining oʻzi inson ruhiyatining metaforik timsolidir. Oʻrmon bu yerda jinoyat sahnasi emas, balki ong ostidagi qorongʻulik, sir va yolgʻizlik makonidir. Har safar Rob oʻrmonni eslaganda, u oʻzining “yoʻqolgan men”i bilan toʻqnashadi.

Oʻrmon = Inson ruhiyati ☐ Qorongʻulik → Ong osti ☐ Yoʻqotish → Bolalik xotirasi ☐ Sukut → Yolgʻizlik va oʻzini anglash.

Tana French romanida o'rmon obrazi markaziy ramz sifatida insonning ichki dunyosini ifodalaydi. Yozuvchi o'rmonni jinoyat joyi sifatida emas, balki ong ostining ramzi sifatida ishlatadi. O'rmon = Inson ruhiyati — O'rmon Rob Ryan ongining ko'zgusidir. U qorong'u, murakkab va sirli, tıpkı inson qalbidagi noaniq tuyg'ular kabi namoyon bo'ladi. Qorong'ulik → Ong osti — O'rmonning qorong'uligi qahramon ongining yashirin qatlamlarini, bolalikdagi xotiralarni eslay olmaslikni ifodalaydi. Yo'qotish → Bolalik xotirasi — O'rmon bolalikdagi yo'qotish va izziz yo'qolgan do'stlar ramziga aylanadi. Har safar Rob o'rmonni eslasa, bu xotira qayta tiriladi. Sukut → Yolg'izlik va o'zini anglash — O'rmonning sukunati qahramonning ichki sukutini bildiradi. Bu sukut orqali u o'zini, o'tmishini va ruhiy bo'shligini anglaydi. Shunday qilib, o'rmon bu asarda tashqi makon emas, balki ichki psixologik manzaradir — inson ruhining qorong'u, ammo o'zini anglash sari olib boruvchi "ichki o'rmoni" sifatida aks ettiriladi.

XULOSA

Tana Frenchning "In the Woods" romani detektiv janr doirasini kengaytirib, uni psixologik va falsafiy adabiyot darajasiga olib chiqqan asarlardan biridir. Yozuvchi insonning ichki kechinmalarini — xotira, qo'rquv, izolyatsiya va o'zini anglash jarayonini — nozik psixologik tahlil orqali ochib beradi. Roman markazida joylashgan yolg'izlik motivi inson hayotining muhim, hatto zaruriy tajribasi sifatida talqin etiladi. Tana French uchun yolg'izlik bu azob emas, balki insonning o'z ichki ovozi eshitish, o'tmish bilan yarashish va o'zligini anglash jarayonidir. Qahramon Rob Ryan timsolida yozuvchi shaxsning o'tmishdagi travmalardan xalos bo'lishga intilishi, biroq shu jarayonda yanada chuqurroq ruhiy bo'shliqni his etishini ko'rsatadi. Shu tarzda yozuvchi psixologik realizm va metaforik ramziylikni uyg'unlashtirib, o'rmon obrazini inson ruhiyatining ko'zgusiga aylantiradi. O'rmon obrazi roman davomida insonning ichki o'rmoni — ya'ni ong osti, yo'qotishlar va sukutdan iborat makon sifatida tasvirlanadi. Har safar Rob o'rmonni eslaganda, u o'zining bolalikdagi yo'qotilgan "men"i bilan yuzma-yuz keladi. Bu orqali yozuvchi inson o'zini topish uchun o'zining qorong'u tomonlariga kirib borishi kerakligini ta'kidlaydi. Natijada "In the Woods" oddiy jinoyat sirlari haqida emas, balki inson ruhining sirli qatlamlari, trauma va yolg'izlik orqali o'zlikni anglash, hamda o'tmish bilan yarashish haqida hikoya qiladi. Tana French bu asarda detektiv janrni yangicha shaklda talqin etib, uni psixologik introspeksiya va falsafiy tafakkur vositasiga aylantiradi. Shu bois, "In the Woods" nafaqat adabiy badiiy jihatdan, balki inson ruhiyatini anglash nuqtai nazaridan ham zamonaviy adabiyotning yuksak namunasi hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Dillane, Fionnuala. Breaking Memory Modes: Anne Enright's and Tana French's Silent Interruptions. // Irish University Review, Vol. 47, No. 1, Special Issue: Moving Memory: The Dynamics of the Past in Irish Culture (Spring/Summer 2017), pp. 143-164 (22 pages)
2. French, T. In the Woods. New York: Viking Press, 2007.
3. Gott-Helton, Sarah Meghan. Psychological Mirroring in Tana French's "In the Woods" and "The Likeness." Master's Thesis, Indiana University-Purdue University Indianapolis, 2021.
4. Schaffer, Rachel. "Mystery, Memory, Metaphor, and Metonymy in In the Woods." Studies in Popular Culture 35, no. 2 (2013): 1-20.

5. Stephenson, Mimosa Summers. "Liminality in the Novels of Tana French." Irish University Review 46, no. 2 (2014): 297–312.
6. <https://kalireads.com/2014/09/03/2178/>